

Dosarul nr. 3ra-173/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. T. Avasiloiie)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

24 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și de către Marin Sardari,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Marin Sardari împotriva Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, terț Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității cu privire la anularea în parte a actelor administrative individual defavorabile și obligarea restabilirii dreptului încălcat prin emiterea actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și de către Marin Sardari împotriva hotărârii din 23 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 9 decembrie 2019 Marin Sardari a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, terț Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității cu privire la anularea parțială ca fiind ilegală a hotărârii din 28 noiembrie 2019 și din 3 decembrie 2019, precum și obligarea pârâtului de a-i restabili dreptul încălcat referitor la timpul acordat pentru susținerea probei scrise și obligarea pârâtului de a-l promova și de a-l admite la proba nr. 2 a examenului de calificare în profesia de avocat.

În motivarea acțiunii s-a indicat că motivele cererii sunt incontestabile și se bazează pe discriminarea reclamantului pe criteriul de timp la data de 25 noiembrie 2019, ora 12.00 până la ora 12.30 min.

Reclamantul a menționat că la data de 9 octombrie 2019, prin hotărârea Comisiei de licențiere la pct. 2 s-a hotărât: a stabili examenul de calificare în profesia de avocat

prima etapă – proba scrisă - 25 noiembrie 2019, ora 09.00, a doua etapă – proba orală - 9, 10, 11 decembrie 2019.

A comunicat că, la 18 noiembrie 2019, prin hotărârea Comisiei de licențiere sub nr. de ordin 8, a fost admis la examenul sus numit, etapa I – proba scrisă. La data de 25 noiembrie 2019, ora 09.30 min. s-a început examenul sus numit, preconizat pentru 3 ore astronomice sau 180 minute.

S-a specificat că la 25 noiembrie 2019, prin hotărârea Comisiei de licențiere sub pct. 2 s-a examinat cererea candidatului Marin Sardari privind permisiunea de a se prezenta cu întârziere la examenul menționat din 25 noiembrie 2019, iar la pct. 2 s-a hotărât de a admite cererea acestuia. Tot, la 25 noiembrie 2019, orele 09.30 min. – 11.40 min., s-a stabilit faptul că Marin Sardari în timpul cât se petrecea examenul a participat în Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău în două ședințe de judecată pe două cauze penale, prima Marin Sardari, Tatiana Ghiderman (sora lui) și Iurie Ghiderman (cumnatul lui), la judecătorul Silvia Gîrbu și a doua cauză penală Evgheni Barghel, la judecătorul Mihail Diaconu, fiind admis recursul lui Marin Sardari și casată încheierea primei instanțe din 11 septembrie 2019, prin care s-a respins plângerea lui Marin Sardari și Evgheni Barghel.

S-a relatat că, tot la 25 noiembrie 2019, ora 12.00 până la 12.30 min., Marin Sardari a scris examenul sus numit, fiind discriminat cu ceilalți candidați, care au scris examenul în 180 de minute, Comisia de Licențiere la caz era obligată să asigure dreptul la egalitate a reclamantului, prin refuzarea candidatului Marin Sardari să înceapă examenul cu întârziere de 150 minute, pe când ultimul era în drept să întârzie și să participe la acest examen.

A notat că la 28 noiembrie 2019, pârâțul Comisia de licențiere a emis hotărârea din 28 noiembrie 2019 prin care la rubrica „respinși” sub nr. de ordin 29, a respins candidatura lui Marin Sardari la examen, respingând lucrarea scrisă din 25 noiembrie 2019, a lui Marin Sardari.

S-a invocat că la 2 decembrie 2019, Marin Sardari a depus în adresa Comisiei de licențiere o contestație asupra hotărârii din 28 noiembrie 2019. La data de 3 decembrie 2019, prin hotărârea Comisiei de licențiere, sub nr. 4, 7, s-a examinat cererea lui Marin Sardari și contestația acestuia, iar, sub nr. 7, contestația a fost respinsă.

Reclamantul a comunicat că la 3 decembrie 2019 a depus pe numele pârâtului o cerere prealabilă în temeiul Codului administrativ, solicitând accelerarea examinării ei, a doua zi, la 04 decembrie 2019, solicitând anularea parțială ca fiind ilegală, în partea ce îl vizează hotărârile din 28 noiembrie 2019 și din 3 decembrie 2019, obligarea pârâtului să-i restabilească dreptul încălcat referitor la timpul acordat pentru susținerea probei scrise, obligarea pârâtului să-l promoveze și să-l admită la proba nr. 2 a examenului de calificare în profesia de avocat.

A afirmat că cererea prealabilă din 3 decembrie 2019 a rămas fără răspuns de la pârât. Astfel, la 6 decembrie 2019 s-a adresat în instanța de judecată, respectând procedura prealabilă.

În opinia reclamantului într-adevăr a fost discriminat de către pârâțul Comisia de licențiere căruia îi revenea obligația la data de 25 noiembrie 2019, ora 12.00, să-i respingă și să nu-i permită să înceapă examenul menționat cu întârziere de 150 de minute din timpul regulamentar de 180 de minute.

S-a relatat că în cazul dat, Marin Sardari din start a fost plasat de către pârâtu Comisia de licențiere în condiții de inegalitate față de ceilalți candidați, care deja scriau timp de 150 minute examenul în speță. Astfel, i-a fost încălcat dreptul reclamantului la egalitate în drepturi cu ceilalți candidați care au scris examenul în timp de 180 minute, iar, Marin Sardari în 30 minute.

În drept, și-a întemeiat acțiunea conform prevederilor Codului administrativ, Codului de procedură civilă, Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură și Statutul profesiei de avocat, art. 16 din Constituție în coroborare cu art. 14 Convenția CEDO.

Reclamantul a solicitat anularea parțială ca fiind ilegală, în partea ce îl vizează, hotărârile din 28 noiembrie 2019 și din 3 decembrie 2019, obligarea pârâtului să-i restabilească dreptul încălcat referitor la timpul acordat pentru susținerea probei scrise, precum și obligarea pârâtului să-l promoveze și să-l admită la proba nr. 2 a examenului de calificare în profesia de avocat.

Prin hotărârea din 23 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Marin Sardari. S-a anulat parțial ca ilegală hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 28 noiembrie 2019, în partea în care Marin Sardari a fost respins la prima etapă a examenului de calificare în profesia de avocat (proba scrisă) organizat la 25 noiembrie 2019. S-a anulat ca ilegal pct. 7 a hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 3 decembrie 2019, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată contestația lui Marin Sardari din 2 decembrie 2019. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse cererile de apel înaintate de Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și de către Marin Sardari, și s-a menținut hotărârea din 23 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluțiilor instanțele ierarhic inferioare au constatat că în speță nu este prevăzut momentul de la care începe să fie calculat termenul de 3 ore astronomice, or, însăși prin acțiunile Comisiei de licențiere, care la data de 25 noiembrie 2019 (data petrecerii probei scrise) a admis cererea lui Marin Sardari (depusă la 25 noiembrie 2019, ora 09:26) și i-a permis să se prezinte la examen (proba scrisă) cu întârziere de 2 ore astronomice sau 2,5 ore astronomice. Întârzierea la examenul de calificare sau posibilitatea de a se prezenta cu întârziere la examenul de calificare nu este prevăzut expres în Statut, însă Comisia de licențiere a admis această cerere a lui Marin Sardari, prin ce i-a acordat ultimului o speranță întemeiată că îi va acorda garanțiile și condițiile prevăzute de Statut de a susține proba scrisă, inclusiv îi va fi acordat termenul de 3 ore astronomice pentru pregătirea răspunsului. Procedura sau posibilitatea de prezentare la examenul de calificare cu întârziere nefiind reglementată de Statut, evident nu reglementează nici consecințele acestei întârzieri (inclusiv consecințele admiterii unei cereri de întârziere), iar candidatul nu cunoștea și nici nu putea să cunoască că Comisia de licențiere, admitând cererea de prezentare cu întârziere, îi va aplica o "sanctiune" de restricționare a timpului pentru pregătirea răspunsului la proba scrisă, "sanctiune" neprevăzută de Statut și astfel fiind una arbitrară.

Instanțele ierarhic inferioare au reținut că, atâta timp cât legea conferă Comisiei de licențiere a profesiei de avocat o marjă de apreciere în procesul de examinare a

candidaților, marjă care poate aduce atingere exercitării unui drept prevăzut de lege (inclusiv de Convenție), garanțiile procedurale de care dispune candidatul în cauză sunt deosebit de importante pentru a determina dacă Comisia și-a depășit sau nu marja de apreciere atunci când a stabilit anumite restricții.

Instanțele de judecată au stabilit că hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 28 noiembrie 2019, prin care candidatul Marin Sardari nu a promovat prima etapă scrisă a examenului de calificare se bazează pe o eroare discreționară, deoarece a fost emisă în urma unei activități arbitrare de desfășurare a probei scrise a examenului de calificare în privința lui Marin Sardari, prin urmare anulată parțial ca ilegală hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 28 noiembrie 2019, în partea în care Marin Sardari a fost respins la prima etapă a examenului de calificare în profesia de avocat (proba scrisă) organizat la 25 noiembrie 2019, este anulat și pct. 7 a hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 3 decembrie 2019, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată contestația lui Marin Sardari din 2 decembrie 2019.

Totodată, instanțele inferioare au notat că în condițiile în care candidatului nu i-au fost asigurate condițiile prevăzute de Statut pentru a pregăti răspunsul la proba scrisă, nici candidatul, nici Comisia și nici instanța nu are repere pentru a evalua această probă, din care considerente pretenția reclamantului cu privire la obligarea pârâtului să-l promoveze și să-l admită pe Sardari Marin la proba nr. 2 a examenului de calificare în profesia de avocat este neîntemeiată.

La data de 24 noiembrie 2020, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La 7 decembrie 2020, Marin Sardari a depus recurs nemotivat, iar la 15 ianuarie 2021 a depusă motivarea recursului împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea respingerii acțiunii cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor.

În motivarea cererii de recurs a invocat că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare sunt parțial neîntemeiate și contradictorii în partea cerințelor respinse din acțiune.

A menționat că este eronată și pripită concluzia instanțelor inferioare precum că în situația în care candidatului nu i-au fost asigurate condițiile prevăzute de Statut pentru a pregăti răspunsul la proba scrisă, nici candidatul, nici Comisia și nici instanța nu are repere pentru a evalua această probă, din care considerente pretenția reclamantului cu privire la obligarea pârâtului să îl promoveze pe Marin Sardari la proba nr. 2 a examenului de calificare în profesia de avocat, instanța a respins-o. Or, reclamantul a ales modalitatea de restabilire a sa în drepturile încălcate, cu participarea repetată la aceeași probă scrisă a examenului de calificare în profesia de avocat.

A afirmat că anterior proba orală a examenului la caz a avut loc în luna decembrie 2019, iar în asemenea circumstanțe reclamantului i-a fost încălcat în mod continuu dreptul de a fi promovat și admis la proba nr. 2 a examenului de calificare în profesia de avocat numită proba orală din 28 noiembrie 2019. Prin urmare, pentru a nu îl

supune pe reclamant la victimizări, prin participarea repetată la proba scrisă a examenului, probă în care i-a încălcat dreptul de către pârât, precum și pentru a-i acorda o satisfacție echitabilă și rezonabilă la restabilirea în drepturi, instanța urma să oblige pârâtul să-l promoveze și să-l admită pe Marin Sardari la proba nr. 2 a examenului de calificare în profesia de avocat.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 noiembrie 2020.

Prin urmare, se constată că recursurile din 24 noiembrie 2020 și respectiv 7 decembrie 2020, sunt depuse în termen.

Totodată, completul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 18 decembrie 2020 (f.d.37), respectiv recurentul Marin Sardari s-a conformat prevederilor legale și a depus motivarea recursului la 15 ianuarie 2021, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și de către Marin Sardari, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestora, din motivele ce succed.

În temeiul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Referitor la recursul depus de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova se invocă următoarele.

În corespundere cu art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin. (2).

La caz, din materialele cauzei, completul constată că Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova nu și-a valorificat dreptul de a depune în termenul prevăzut de art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea recursului. Drept urmare acesta este inadmisibil.

Cât privește recursul depus de către Marin Sardari se reține următoarele argumente.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi

conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Marin Sardari.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și de către Marin Sardari, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu